

RAPORT

Economia României în 2018

Florin V. Cîțu, Senator PNL- București

Economia României se prăbușește după ce fost agresată în fiecare zi timp de doi ani de guvernarea PSD. Primele efecte s-au văzut la începutul acestui an, 2018, confirmând estimările făcute de mine la momentul în care se vota primul buget PSD+ALDE – ianuarie 2017.

Am spus atunci, și am tot repetat, măsurile PSD vor duce în ordine la:

- creșterea prețurilor,
- creșterea dobânzilor
- în final criză economică.

Guvernarea PSD afectează negativ economia prin acțiuni directe, care se văd imediat în construcția bugetului, dar și prin acțiuni indirecte (reglementări, retorică, folosirea instituțiilor de forță în interes politic, limitarea libertăților economice și individuale).

Efectele acțiunilor se văd în evoluțiile indicatorilor macroeconomici – prețuri, dobânzi și creștere economică.

Așa funcționează toate economiile. Fiecare acțiune a statului are implicații imediate dar și pe termen lung în economie.

În cei aproape doi ani de guvernare naționalist – socialistă a PSD+ALDE+UDMR, România a pierdut 15 locuri în topurile internaționale de competitivitate. România era deja una dintre cele mai necompetitive economii din lume.

Efectul acestei prăbușiri s-a văzut imediat în lipsa investitorilor străini pe piața locală și creșterea costurilor cu producția. În ianuarie -august 2018 investițiile străine, care oricum sunt mici, au scăzut față de aceeași perioadă anului precedent cu 100 milioane euro.

Guvernarea PSD+ALDE este responsabilă și de îndepărtarea de zona euro. Obiectiv asumat de România în momentul aderării la UE.

Economia României s-a deteriorat așa de tare încât doar unul din criteriile de aderare la zonă euro mai este respectat. Unul singur. În contrast cu situația de la sfârșitul lui 2016 când doar un criteriu mai trebuia îndeplinit (sursă: Raport Convergență, Comisia Europeană). Acest dezastru, surprins de indicatorii de convergență, arată că economia României, dar și societatea, se îndepărtează de valorile fundamentale ale clubului select în care am avut norocul să intrăm.

Aceste două involuții au contribuit și la refuzul OECD de a accepta candidatura României în mai 2018.

Dezastrul din economie măsurat prin criteriile de convergență, prăbușirea în topurile internaționale ale competitivității și refuzul OECD, sunt rezultatele politicii PREMEDITATE a PSD+ALDE+UDMR de a menține România la periferia UE. Sunt membri importanți ai PSD+ALDE care chiar doresc scoaterea României din UE pentru că în zona de influență rusească, orice încălcare a legii sau a drepturilor fundamentale este permisă.

Creșterea galopanta a prețurilor

Prețurile în medie au trecut de la deflație la o rată de creștere de aproape 6% pe an. Creșterea mai rapidă a apărut în 2018 după ce PSD a implementat doar o mică parte din măsurile promise în programul de guvernare iar BNR a amânat aproape un an de zile creșterea dobânzilor. Combinație letală pentru stabilitatea economică pe termen mediu și lung.

La începutul anului am prezentat două scenarii. Într-un scenariu BNR nu creștea dobânzile și inflația putea să ajungă la 12% la sfârșitul anului. În al doilea scenariu (am spus atunci care cea mai mare probabilitate de a se îndeplini) BNR creștea (implicit) dobânda ROBOR la 4% și prețurile creșteau cu o rată anuală de 6%. Acesta este scenariul pe care îl observăm astăzi.

De cealaltă parte, armatele de "specialisti" care lucrează pentru guvern au spus tot timpul că rata inflației nu va crește și nici dobânzile. Au estimat, în timp ce erau plătiți din banii noștri, creștere economică peste potențial cu inflație mică, dobânzi mici, deficit de cont curent mic până în 2022. Cei care au crezut estimările oficiale, bineînțeles că au pierdut.

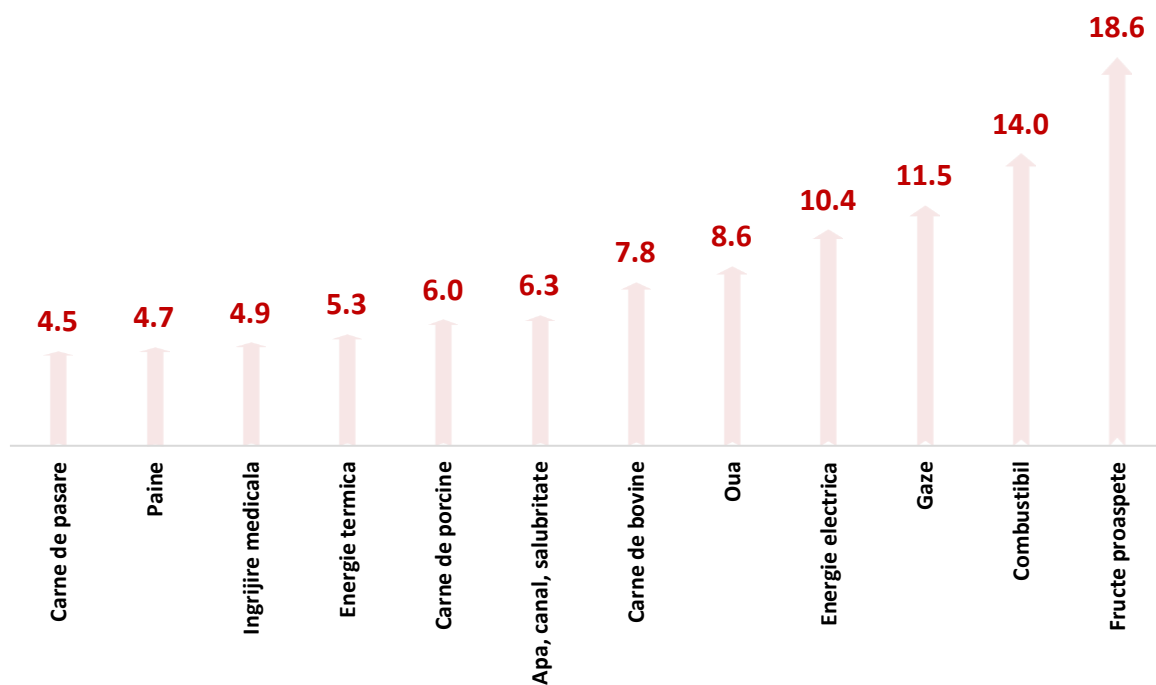
Trebuie să ne întrebăm la un moment dat ce facem cu aceste instituții care pe bani foarte mulți "gresesc" și susțin politicile falimentare ale acestui guvern naționalist socialist. Nu ar trebui acești angajați să dea înapoi o parte din bani sau să-și dea demisia? În sectorul privat, acolo unde se produc banii care le plătesc salariile acestor funcționari, cine greșește plătește. Dacă mai și greșește voit pentru a influența o decizie s-au alta plătește și penal.

Comisia Națională de Prognoză trebuie să iasă de sub influența politică. Niciun guvern nu trebuie să fie lăsat să se folosească de credibilitatea, chiar dacă în cazul CNP este foarte mică, unei instituții pentru a justifica măsuri care distrug economia.

Revenind la prețuri, situația este dramatică. Statisticile oficiale, cele pe care le comentează mass-media și cetățenii în general, arată doar o medie a acestora. Dar pentru o mare parte dintre cetățeni contează câteva produse. Asta pentru că România este o țară săracă cu venituri mici și majoritatea veniturilor sunt cheltuite pe mâncare, întreținere, combustibil.

Prețurile pentru alimente, energie, combustibil au crescut mult mai mult. Prețurile pentru fructe, carne, combustibil au dus la scăderea puterii de cumpărare pentru milioane de români. Milioane de români au sărăcit în această perioadă. Și este vorba tocmai despre cei cu venituri mici.

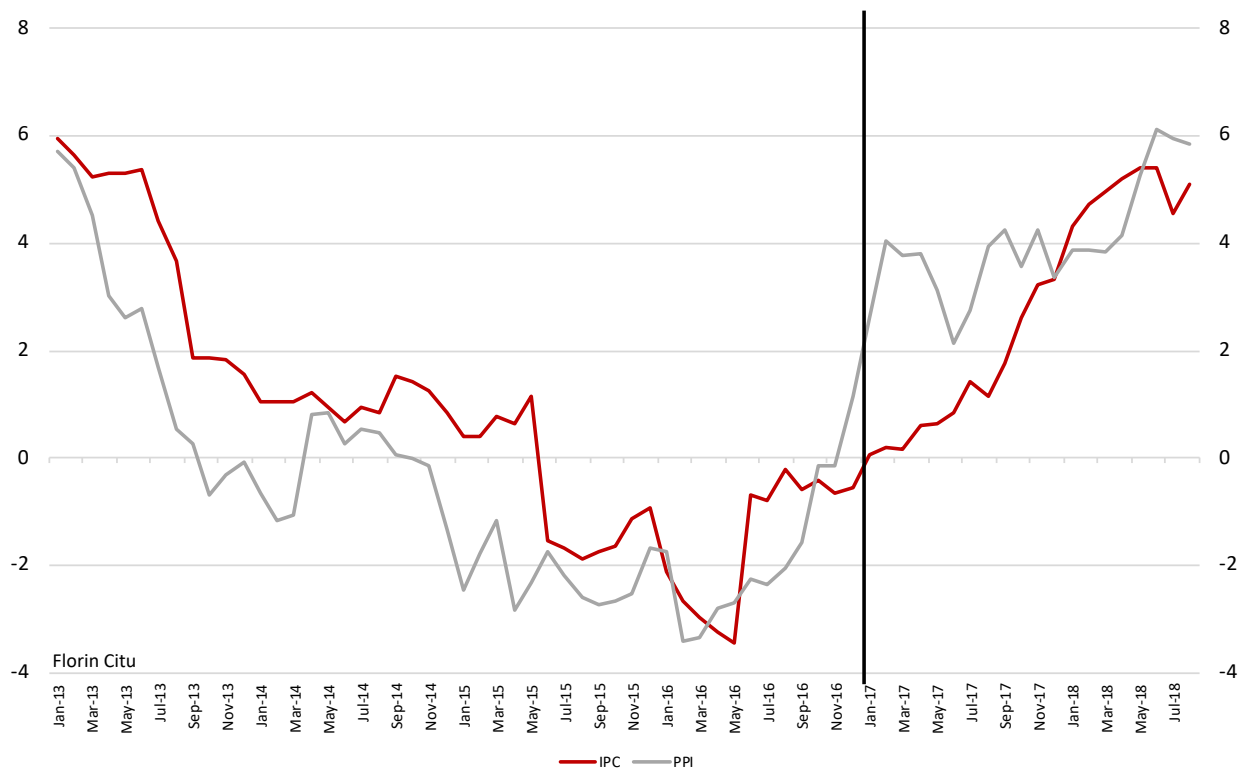
**PSD+ALDE = explozia prețurilor (%) =
sărăcirea românilor**
(Ianuarie 2017-Iulie 2018)

Deciziile de politică economică se văd în economie diferit, în funcție de decizie. Creșterea taxelor se vede imediat în prețuri. Creșterea deficitului bugetar se vede în prețuri după câteva luni.

Guvernarea PSD = Guvernarea inflatie

(au crescut toate preturile in economie)

Creșterea prețurilor în 2017 și 2018 are trei surse principale:

- Deficitul bugetar mare începând cu 2016
- Intervențiile în economie, suprareglementarea și suprataxarea
- Reacția oarecum târzie a băncii centrale

Este evident pentru toată lumea că primii doi ani de guvernare PSD+ALDE+UDMR rămân în istorie ca anii în care inflația a explodat în perioadă de creștere economică.

Explozia dobânzilor

Cetățenii nu acceptă pasiv erodarea puterii de cumpărare. Cer salarii mai mari pentru a compensa ce au pierdut din cauza inflației. Iar PSD+ALDE promit în continuare pensii și salarii mai mari, în speranța că cetățenii nu vor realiza că PSD+ALDE sunt de vină pentru inflație.

Creșterea salariilor și a pensiilor pe criterii politice, într-o economie rigidă, suprareglementată și dependentă de programe de ajutor de stat, duce garantat la inflație și importuri mai mari. Nimic altceva. Mai ales în acest context internațional.

Totuși, piața are un mecanism automat prin care restabilește valoarea banilor- dobânda. În condițiile unei inflații mari, cei care dau bani cu împrumut/investesc cer o dobândă/rendament mai mare pentru a se proteja de inflație și la fel vor face și cei care economisesc.

Creșterea prețurilor duce în primul rând la creșterea dobânzilor. Ambele reprezentând costuri pentru producători. Iar creșterea costurilor duce la creșterea prețurilor, dacă mediul economic permite. Dar de cele mai multe ori duce la scăderea profiturilor.

Explic acești pași pentru că trebuie să înțelegeți de ce și mai ales cum a distrus PSD+ALDE economia României.

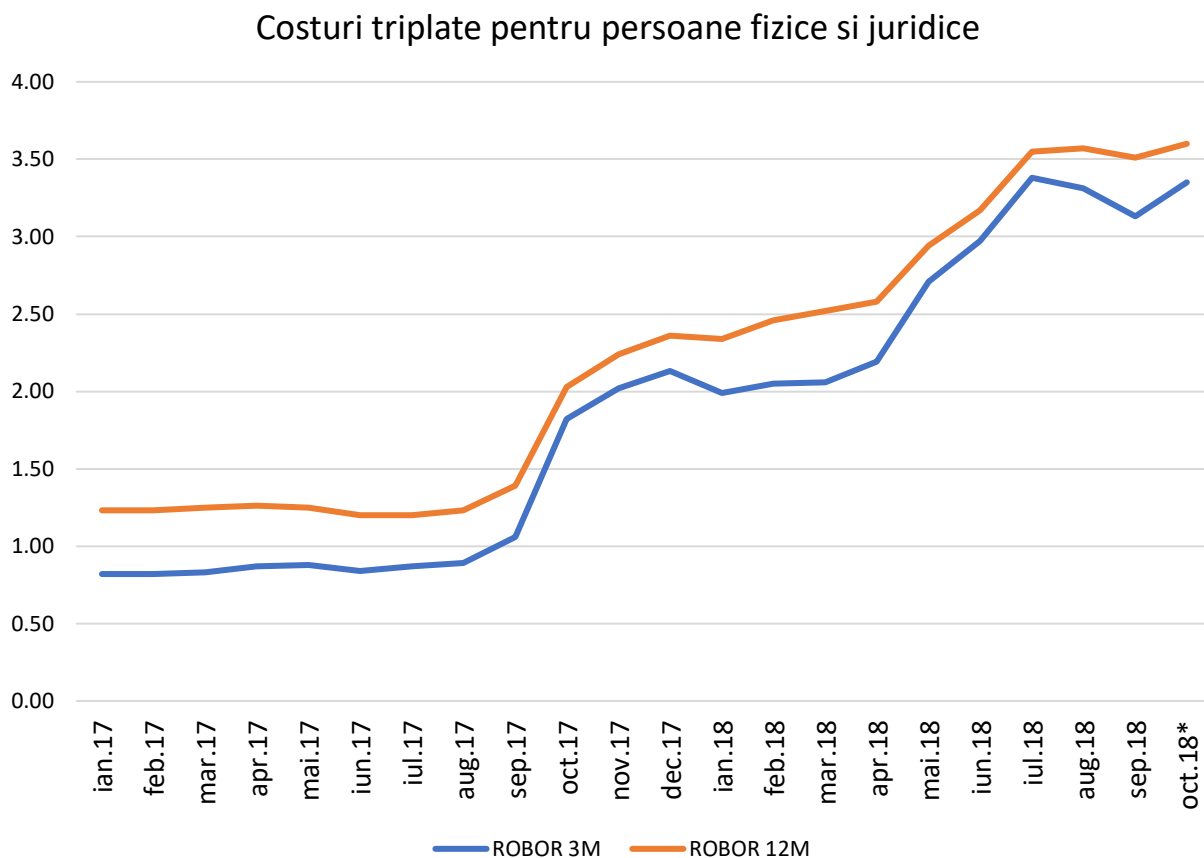
Dobânzile au crescut la toate scadențele pentru toți clienții, persoane fizice sau juridice. Dar au crescut și pentru statul român.

Să le luăm pe rând.

Dupa cum am spus, veniturile românilor și puterea de cumpărare au mai primit o lovitură și de la creșterea dobânzilor.

Dobânzile au crescut pentru că atât cei care economisesc dar și cei care investesc au fost nevoiți să se protejeze de creșterea rapidă a prețurilor (inflație). Iar prețurile au crescut în urma implementării programului de guvernare al PSD.

După numai doi ani de guvernare PSD+ALDE românii cu venituri mici și mijlocii sunt aproape de faliment. Iar cei mai expuși la acest risc sunt cetățenii cu venituri mici care au și cea mai mare expunere din venituri la credite ipotecare. Această situație dramatică este subliniată și BNR în “Raportul asupra stabilității financiare – iunie 2018”

Creșterea dobânzilor rapid ca urmare a exploziei prețurilor a afectat în primul rând persoanele care aveau împrumuturi în lei. Ratele la credite au crescut pentru toate persoanele cu procente între

30% și 100%. Astfel, pe lângă creșterea prețurilor, veniturile acestor persoane au fost reduse de ratele mai mari pe care trebuie să la plătească la bancă.

Aici trebuie să explic ceva foarte clar. Inflația îi afectează pe cei cu venituri mici și mai puțin pe cei cu venituri mari. Este o taxa impusă de stat, în cazul PSD+ALDE cu premeditare, pe sărăcie. Situația devine dramatică pentru acești oameni.

Prin programul “prima casa” au luat credite persoane cu venituri mici și foarte mici care nu se calificau altfel. În ultimii doi ani, aceste persoane au fost aruncate și mai mult în sărăcie de creșterea prețurilor și a dobânzilor - rezultatul guvernării PSD+ALDE. În plus, creșterea dobânzilor reprezintă o barieră pentru cei care ar fi dorit să se împrumute și ar fi putut să o facă înainte de venirea PSD+ALDE la guvernare.

Creșterea dobânzilor a lovit puternic exact familiile cu venituri mici și mijlocii. Pentru acestea gradul de îndatoriere este de aproximativ 50% din venituri. Asta înseamnă că jumătate din veniturile lunare erau cheltuite doar pentru plată ratei la credite. Creșterea dobânzilor a însemnat pentru majoritatea acestor familii o dublare a ratelor la credite.

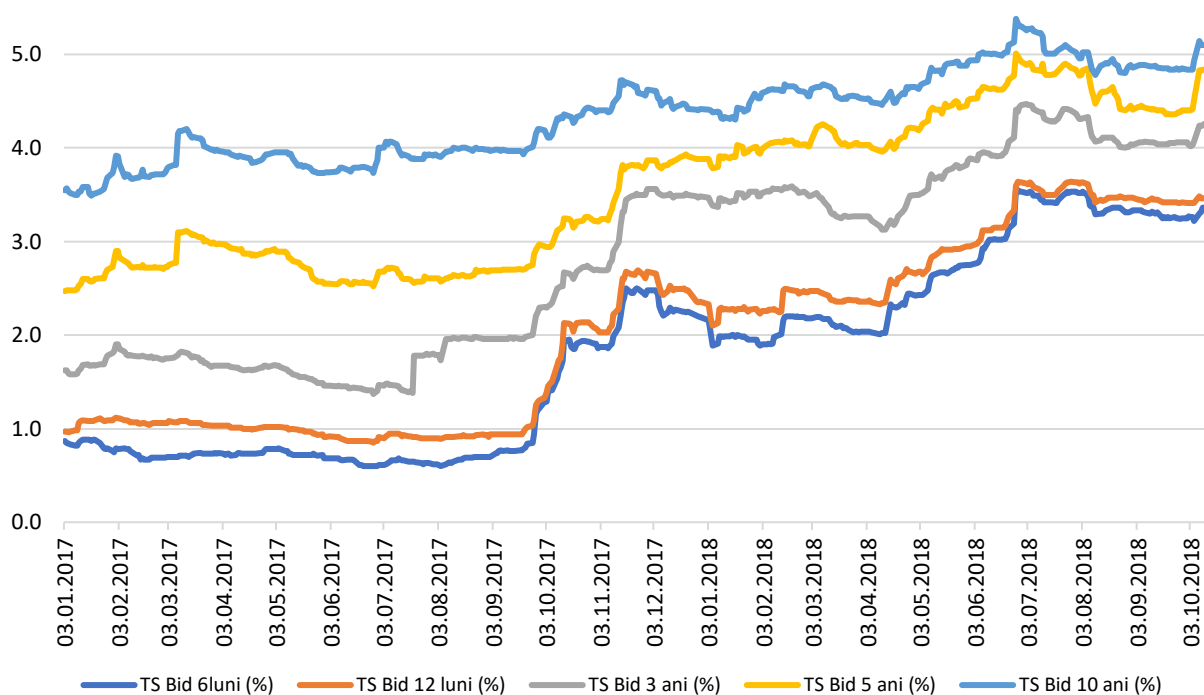
Pentru companii creșterea dobânzilor acționează cam la fel. Reprezintă atât un cost dar și o barieră pentru dezvoltare. În prima situație, acest cost este transferat în prețuri dacă economia permite acest lucru sau este redusă profitabilitatea. Până acum câteva luni majoritatea companiilor au reușit să transfere costurile mai mari în prețuri mai mari. Rata inflației este dovada. Dar, în perioada următoare, având în vedere scăderea cererii, mă aștept ca profitabilitatea acestor companii să sufere și mai mult iar după aceea aceste companii să anunțe reduceri de personal. Economia, la nivel macro deja da semne de oboseală.

Cel mai pervers și mai nociv este impactul creșterii dobânzilor pentru buget.

Guvernarea PSD+ALDE a dus la creșterea rapidă a prețurilor. Creșterea prețurilor la creșterea dobânzilor. În același timp, guvernarea PSD a însemnat deficite din ce în ce mai mari și împrumuturi făcute de statul român din ce în ce mai mari. Mai multe împrumuturi la dobânzi mai

mari au dus la creșterea costului cu dobânzile. În primele opt luni ale lui 2018 costul cu dobânzile a ajuns la 1% din PIB. Asta înseamnă că s-au dus pe dobânzi, deja, 9 miliarde lei. Acești bani contribuie la un deficit bugetar mai mare pentru care este nevoie să se facă alte împrumuturi. Deficit mai mare înseamnă că investitorii vor cere dobânzi mai mari, etc. O spirala care duce la criza datoriei publice.

**Governarea PSD +ALDE a crescut costul împrumuturilor
Statul român se împrumută cel mai scump din Europa, la toate
scadentele.**

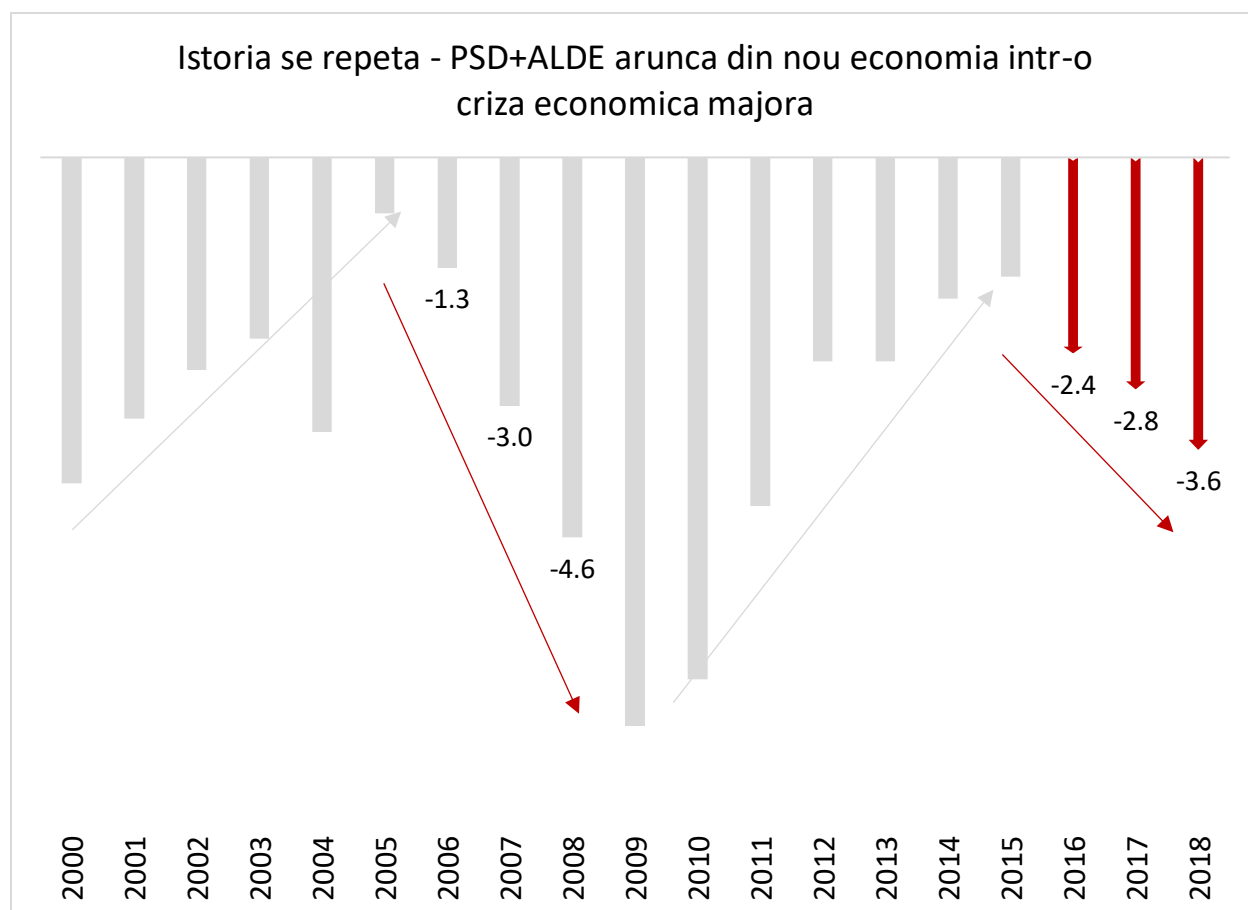

Inflația și dobânzile sunt legate. Inflație mare = dobânzi mari. Mai mult, creșterea rapidă a inflației și a dobânzilor duce la o creșterea rapidă a inflației și a dobânzilor. Inflația prin creșteri de salarii iar dobânzile prin creșterea deficitului bugetar. România este într-o spirală inflaționistă din care doar o criză economică o mai scoate. (sau un guvern responsabil)

Executie bugetara

Distrugerea cu premeditare a economiei nu se vede doar în inflație mare și dobânzi crescute. Se vede și în exectutia bugetară. Execuția bugetară arată clar prioritățile guvernului, tăierea investitiilor pentru plată cheltuielilor neproductive marite.

În 2018, primele 8 luni, execuția bugetară arată un lucru foarte clar. Fără tăieri de cheltuieli deficitul bugetar ajunge la 3.5% din PIB. Tăierile au început deja, 2 miliarde lei de la bugetul pentru investiții la rectificarea bugetară. Nu ajunge. În 2017 guvernul a tăiat 12 miliarde de la bugetul pentru investiții pentru a se încadra în țintă de deficit. În 2018 trebuie să tăie mai mult sau să accepte un deficit bugetar peste 3.5% din PIB.

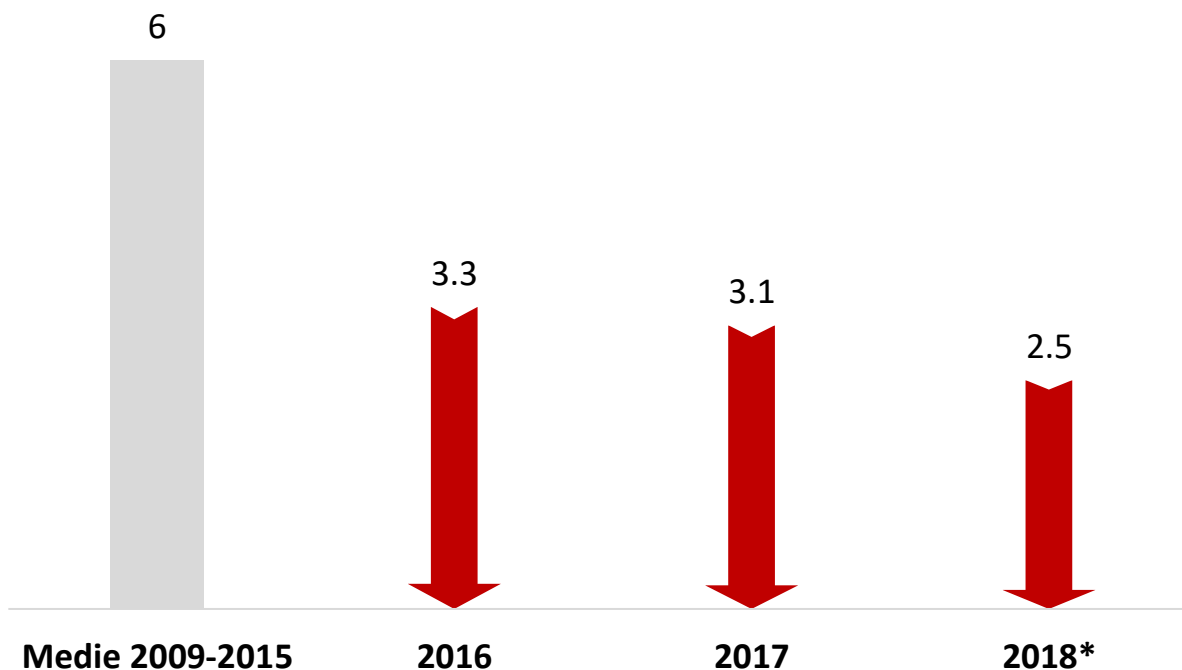

Deficitul bugetar dupa opt luni este de 3 ori mai mare decât cu un an în urmă. Din două motive. Cheltuielile cresc mult mai rapid decât economia iar veniturile mult mai încet.

Creșterea cheltuielilor este decizia guvernului PSD +ALDE care încearcă să-și mituiască electoratul. Cresc cheltuielile cu ajutoare sociale, pensii și salarii- cheltuieli neproductive.

Banii colectati din taxe, impozite , accize se duc pe salarii la stat, pensii + pensii speciale + subventii, ajutoare de stat

Cheltuieli cu investitii de la buget minim istoric-% PIB!

În ceea ce privește veniturile, execuția bugetară reprezintă dovadă clară că economia privată respinge măsurile naționalist-socialiste ale PSD+ALDE care cresc taxele, accize, intervențiile în economie și suprareglementează. Evoluția veniturilor cuplată cu reducerea investițiilor în sectorul privat (în detaliu în secțiunea despre creșterea economică) arată neîncrederea sectorului privat în viitorul economiei.

O economie în scădere colectează mai puțin. Dar această informație este ignorată și chiar ascunsă de guvernarea PSD+ALDE.

Implementarea măsurilor naționalist-socialiste în contextul unor venituri mai mici la buget a dus inevitabil și la deteriorarea structurii bugetului.

Două efecte trebuie menționate aici.

- cheltuielile neproductive reprezintă peste 90% din veniturile fiscale + contribuții. Pentru orice alte cheltuieli este nevoie de împrumuturi.
- banii de la primării au fost transferați pentru a acoperi o parte din gaură de la bugetul pentru pensii și a creat o gaură și mai mare în bugetele primăriilor. Subvențiile de la bugetul de stat către primării s-au dublat în 2018 și au ajuns la maxim istoric de 8.5 miliarde lei în doar opt luni. Și tot există un deficit de 5 miliarde lei.

România se află astăzi în această situație de a tăia cheltuielile cu investițiile și a îngheța salariile în sectorul bugetar pentru că a construit un buget pe estimări greșite. Mai mult, împreună cu CNSP, guvernul a menținut estimările nerealiste și la rectificarea bugetară. Dar acum dezastrul iese de sub preș.

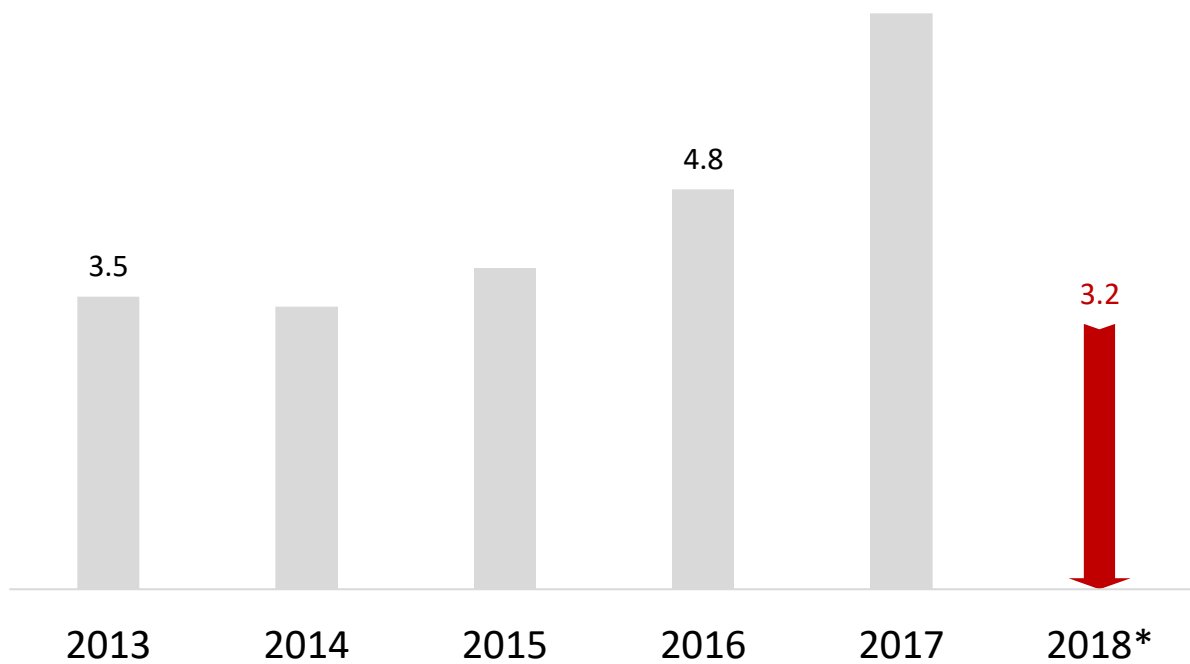
Pentru 2019 guvernul promite un buget de austeritate. S-ar putea să fie prea târziu. Mai ales pentru că acest guvern nu este credibil. Cea mai proastă execuție bugetară din ultimul deceniu și cu siguranță cel mai iresponsabil/incompetent ministru.

Economia franeaza brusc

Nu mai există dubii în această privință. O spun atât instituțiile internaționale dar și BNR. Această concluzie, după numai 6 luni în 2018, confirmă scenariul pe care îl prezentam la începutul anului.

În acest moment datele oficiale ale INS artă că economia a trecut brusc de la o rată de creștere de aproximativ 7% pe an la o rată de creștere de 4%. Iar estimările pentru sfârșitul lui 2018 arată o creștere economică în între 3% și 3.5%.

**Economia franeaza brusc -
"Crestere" Economica , cea mai mica dupa 2012**

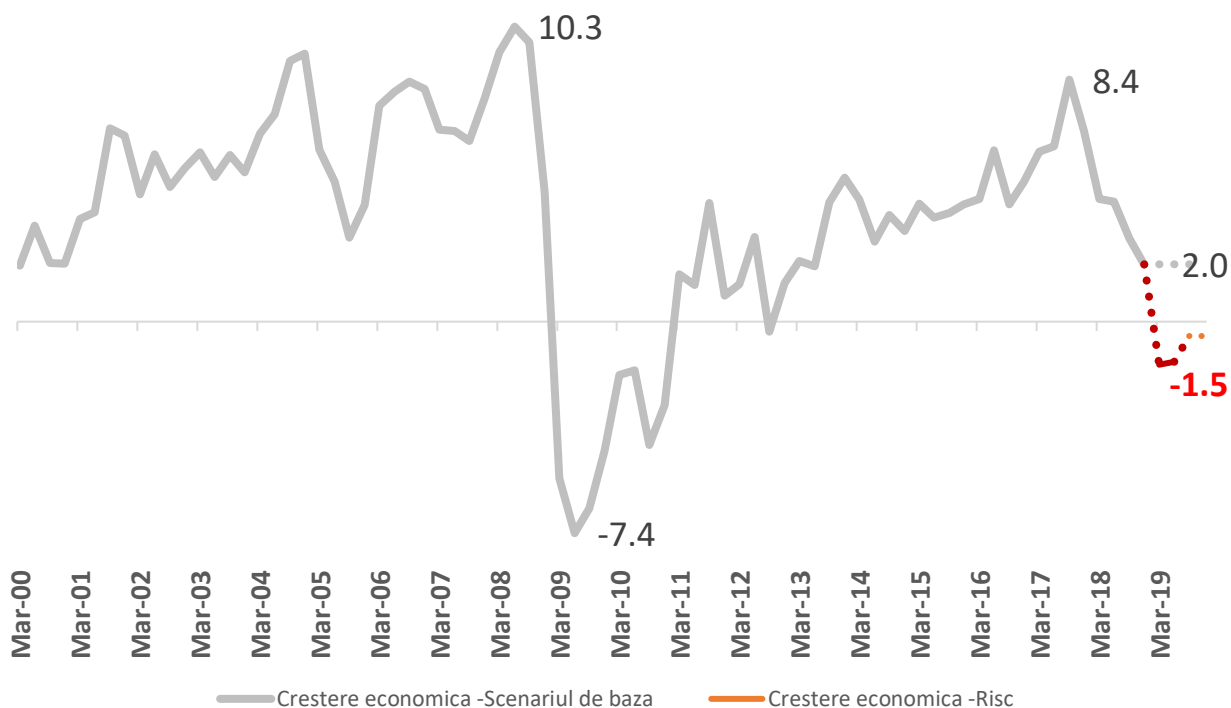

De ce frânează economia economia?

Prăbușirea economiei are mai multe cauze. Am să prezint doar trei, cele mai importante pentru termen scurt.

Economia se prabuseste- Cand intram in recesiune?

(dinamica trimestriala a economiei)

Pe primul loc, lipsa investițiilor private dar și publice. Contribuția investițiilor la creșterea economică după 6 luni este negativă. Și mult mai important este semnificativ negativă. Doar această “contribuție” scade creșterea economică cu 1.1 puncte procentuale.

Al doilea element negativ, deficitul comercial. Contribuție negativă la creșterea economică, pe care o diminuează cu 1.3 punct procentuale.

Deficitul comercial din ce în ce mai mare este mai ales rezultatul lipsei investițiilor pe lângă preferințele românilor. Cererea a crescut, pe bază promisiunilor electorale, a subvențiilor, a ajutoarelor de stat dar economia nu a putut să producă pentru a satisface această cerere. Astfel au crescut prețurile și importurile pentru a echilibra cererea și oferta.

Sectorul privat a știut că această creștere a cererii nu este reală. Nu este susținută de o creștere reală și permanentă a veniturilor pe termen lung și astfel sectorul privat nu a investit în capacități de producție mai mari. Companiile private au decis să importe, să crească prețurile și să beneficieze de o marjă de profit mai mare. Așa au făcut și firmele care au beneficiat de ajutoare de stat și subvenții (de aici și votul meu în Parlament împotriva acestor măsuri). Subvențiile nu s-au dus în prețuri mai mici și investiții. Atunci ar fi beneficiat cei care au plătit aceste subvenții, consumatorii români. Companiile au folosit aceste subvenții pentru a supraviețui atacului intervențiilor statului în economie.

Un al treilea element care a dus la frânarea economiei, creșterea prețurilor/dobânzilor. Această creștere a redus puterea de cumpărare și a influențat negativ consumul. Iar consumul reprezintă cam tot ce înseamnă PIB în România. O scădere se vede imediat. Consumul contribuie 90% la creșterea economică.

Scăderea investițiilor, deficitul comercial și creșterea prețurilor/dobânzilor sunt responsabile pentru frânarea economiei în 2018. Iar toate au rădăcini în politicile economice ale guvernării PSD +ALDE în 2017. Mai simplu, economia se prăbușește pentru că PSD+ALDE implementează un program de guvenare falimentar. Niciodată nu am văzut o economie să reacționeze așa rapid și brutal la un program economic. Asta înseamnă că resursele din economie sunt suprasolicitate și economia este gata de implozie.

Concluzii:

Implementarea parțială a programului de guvernare PSD +ALDE a distrus economia într-un timp record. O analiză a ultimilor treizeci de ani arată că impactul unei politici economice în România se vedea în totalitate după aproape 18 luni. Acum economia a reacționat mult mai rapid. Și reacția vine după ce doar o parte mică din programul de guvernare a fost implementată. Partea bună este că economia României are încă anticorpi, deși nu foarte puternici, pentru programe toxice de stânga.

A doua concluzie. “Revoluția” fiscală este un eșec total. Veniturile la buget continuă să scadă. Mai mult, primăriile sunt acum în situație disperată, fără fonduri și la mână guvernului. Veniturile fiscale sunt la minim istoric ca procent din PIB. Crește atât evaziunea fiscală cât și diferența dintre PIB nominal și cel real.

Creșterea economică a accelerat în 2017 dar fără să fie susținută de fundamente serioase. Acum s-a prăbușit.

Există toate șansele că în 2018 creșterea economică să fie cea mai mică din ultimii 6 ani. Un adevărat dezastru. Iar România rămâne în continuare țara săracă a UE.

Având în vedere deciziile guvernului PSD+ALDE și contextual economic internațional, există două scenarii pentru evoluția viitoare a economiei.

În primul caz, creșterea economică se stabilizează în jurul ratei de creștere de 2% pe an. Este grav dar un guvern responsabil ar putea să readucă economia la rate de creștere de peste 5% în 2020. Un guvern responsabil înseamnă renunțarea la nebunia cu programul de guvernare și reducerea deficitului bugetar imediat.

În al doilea caz, economia intră în recesiune în 2019. Se prăbușește sub greutatea ineficienței și a birocrăției, a lipsei de forță de muncă, a lipsei infrastructurii și a pericolului creșterii taxelor.

Toate acestea sunt motive interne de prăbușire a economiei. Iar estimările mele pentru 2019 țin cont doar de acestea. Dacă în timp ce economia națională intră în recesiune pică și economia globală, atunci căderea României o să fie mai dureroasă decât în 2008.

În acest moment nu mai poate fi evitată scăderea ratei de creștere a economiei spre 2% pe an. Dar, se poate evita intrarea în recesiune și criză economică severă. Coaliția de guvernare PSD+ALDE trebuie doar să devină responsabilă cu bugetul țării și să retragă statul din economie (să lase sectorul privat să respire).

Surse: Fondul Monetar International, Comisia Europeană, Banca Națională a României, Comisia Națională de Strategie și Prognoza, Institutul Național de Statistică, Ministerul Finanțelor Publice, Federal Reserve Board of Governors și analize proprii.